

А. Д. АРТЮШЕНКО, канд. техн. наук, проф. НТУ «ХП»;
О. Е. ХАУСТОВ, студент НТУ «ХП»

АНАЛІЗ РИНКУ ПОСЛУГ НА СТОА ТА ПОТРЕБИ ЇХ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Проведено ретроспективний огляд розвитку СТО в нашій країні. Зроблено висновки що до спеціалізації автосервісів під конкретну марку автомобілю. Виявлено переваги спеціалізації, при яких забезпечується ефективність їх механізації і автоматизації, зниження собівартості продукції.

Ключові слова: спеціалізація, ефективність, концентрація, обслуговування автомобілів.

Вступ. Сучасний етап економічного розвитку країни характеризується зростанням автопарку і стрімким розвитком мережі автосервісу. Виникаюча в таких умовах конкурентна боротьба виводить на передній план для підприємств автосервісу проблему економічного виживання, яка з економічних позицій зводиться до раціонального управління потенціалом виробничої потужності.

Аналіз. У 1972 році у СРСР нараховувалося 1768 підприємств автосервісу загальною потужністю 160045 робочих постів, у 1986 році було 3100 автообслуговуючих підприємств загальною потужністю 19500 постів, на початку 1988 р. в нашій країні налічувалося 554 СТО загальною потужністю близько 4 тис. постів, а у 2008 році тільки у місті Харкові нараховувалось приблизно 460 підприємств автосервісу з кількістю постів приблизно 1540. Кількість автомобілів в м. Харкові становить приблизно 450000 автомобілів.

Але всі сучасні автосервіси більш універсальні, тобто обслуговують всі марки автомобілів. Що суттєво позначається на якості роботи.

Тому було б доцільно проектувати СТОА тільки для обслуговування однієї марки автомобіля.

Мета, постановка задачі. Метою даної роботи є дослідження існуючих автосервісів та мотивація доцільності спеціалізації станцій по обслуговуванню тільки однієї марки автомобілів.

Вважаємо для нашого міста потрібно будувати СТОА для автомобілів марки “Volkswagen”. Тому що ця марка дуже популярна у Харкові. Тому що Харків місто торгове, компанія Фольксваген пропонує дуже гарні варіанти напівкомерційних авто які підходять як для сімейного відпочинку так і для роботи.

Основною передумовою доцільності спеціалізації комплексної універсальної станції по обслуговуванню автомобілів тільки однієї марки є достатня їх кількість, щоб забезпечити повне завантаження станції і

ефективно використати високопродуктивне спеціалізоване обладнання. Для визначення доцільності спеціалізації СТОА виконують наступне:

- на підставі перспективних даних про парк легкових автомобілів, чисельності населення і структури парку визначають кількість автомобілів по марках в окремому населеному пункті або районі;

- виходячи з прийнятого нормативу про кількість обслуговуваних автомобілів, що доводяться на один пост, розраховують потрібну кількість постів для обслуговування автомобілів кожної марки.

Обмежуючи мінімальний розмір СТОА, наприклад, десятьма постами, ухвалюють рішення про будівництво універсальної комплексної СТОА, якщо потрібна кількість постів для обслуговування автомобілів однієї марки менше десяти, або спеціалізованих комплексних СТОА, якщо число постів дорівнює або більше десяти.

Якщо ж необхідна кількість постів для обслуговування автомобілів однієї марки у декілька разів перевищує встановлений мінімальний розмір СТОА, то необхідно розглянути велике число варіантів можливих рішень. В цьому випадку воно визначається раціональним техніко-економічним обґрунтуванням радіусу дії СТОА.

Аналіз існуючого рівня розвитку мережі СТОА показав, що в даний час вже намічаються тенденції до їх спеціалізації, проведення самих трудомістких робіт на крупних станціях, а менш трудомістких - на невеликих. Раціональні концентрація і спеціалізація виробництва створюють необхідні умови для вдосконалення технологічних процесів, поліпшення використання основних виробничих фондів, зниження собівартості і підвищення якості обслуговування автомобілів.

В сучасних умовах переважне значення набуває концентрація робіт в поєднанні з їх спеціалізацією. Так, багато СТОА, маючи в розпорядженні малі виробничі площі, не можуть підвищити ефективність виробництва, виконуючи повнокомплектне обслуговування автомобілів. Проте, розчленувавши комплекс робіт по ТО і ремонту автомобілів на окремі самостійні процеси по агрегатах, вузлах і деталях, можна значно підвищити ефективність виробництва за допомогою концентрації спеціалізованих робіт.

Для СТОА за одиницю продукції приймається обслуговування одного автомобіля; витрати по обслуговуванню виражаються в грошовому еквіваленті. Для визначення ефективності спеціалізації і концентрації виробництва собівартість всього комплексу робіт по обслуговуванню автомобіля була диференційована на окремі складові - собівартість кожного виду послуг .

У теперішній час комерційний успіх може бути забезпечений при використанні нестандартного підходу, при розробці кожного структурного підрозділу виробництва та при впровадженні науковомістких технологій. Але при цьому окремі структурні та технологічні частини повинні бути

взаємопов'язані і уявляти собою єдину систему, що є однією з багатьох задач менеджменту.

До складових частин створення конкурентноспроможного підприємства можна віднести:

- планування переліку виконуваних робіт - визначення потреб користувачів, обґрунтування характеристик тих послуг, які будуть користуватися попитом на ринку і забезпечать отримання комерційного прибутку;

- відпрацювання процесу послуг - забезпечення рівня якості, витрат ресурсів і виробничих потужностей;

- облік вимог потенційних споживачів - специфічних ринкових потреб шляхом коректування складу запропонованих послуг і демонстрації їх якостей;

- сервісне обслуговування - організація систематичних зв'язків з постійною клієнтурою, навчання власників автомобілів необхідним навикам користування простими пристроями, інструментом і т.д.

Висновки. Економічне значення спеціалізації СТОА полягає в тому, щоб сконцентрувати виконання однорідних видів робіт на окремих кооперовано взаємозв'язаних підприємствах. Тільки при цій умові виявляються переваги спеціалізації, які дозволяють максимально використовувати її для концентрації однотипних виробничих процесів, при яких забезпечується ефективність їх механізації і автоматизації, зниження собівартості продукції, що є одним з основних показників роботи підприємства.

Список літератури: 1. *Марков О. Д.* Станции технического обслуживания автомобилей, Киев «Кондор», 2008, 53бс. 2. *Клейнер Б. С., Тарасов В. В.* Техническое обслуживание и ремонт автомобилей. Организация и управление. М.: Транспорт, 1986. – 237 с. 3. *Канарчук В. Е., Лудченко А. А.* Техническое обслуживание, ремонт и хранение автотранспортных средств, книга 2. – Киев: Высшая школа, 1991.

Надійшла до редколегії 24.04.2013

УДК 629.4

Аналіз ринку послуг на СТОА та потреби їх вдосконалення / А. Д. Артюшенко, О. Е. Хаустов // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Транспортне машинобудування. – Х. : НТУ «ХПІ», 2013. – № 32 (1005). – С. 21–23. – Бібліогр.: 3 назв.

Проведен ретроспективний обзор развития СТО в нашей стране. Сделаны выводы что к специализации автосервисов под конкретную марку автомобиля. Выявлены преимущества специализации, при которых обеспечивается эффективность их механизации и автоматизации, снижение себестоимости продукции.

Ключевые слова: специализация, эффективность, концентрация, обслуживание автомобилей

A retrospective review of stations in the country. It is concluded that the specialization of service stations under a particular brand of car. Discovered the benefits of specialization, which provide the efficiency of mechanization and automation, lower production costs.

Keywords: specialization, efficiency, concentration, vehicle servicing.